Ymddiriedolaeth Natur
Gogledd Cymru
North Wales
Wildlife Trust

PECYN CYMORTH GARDDWYR

PROFFIL PLANHIGYN

Rhododendron ponticum

YMLEDOL

FFEITHIAU | ID | HELPWCH | TIPIAU | MWY O BROFFILIAU

Disgrifiad o'r rhywogaeth

Enw gwyddonol:
Rhododendron ponticum

Brodorol i:
Gorynys Sbaen a de-ddwyrain Ewrop, tuag at y Cawcasws.

Cronfa Treftadaeth Heritage Fund

Mewn Partneriaeth â Llywodraeth Cymru
In Partnership with Welsh Government

Lluniau: NWWT Lisa Toth

Ffeithiau diddorol

Effeithiau:
Mae rhododendron yn ffurfio dryslwyni tew sy'n cysgodi planhigion brodorol ac yn atal coedwigoedd brodorol rhag ail-dyfu. Mae Rhododendron yn wenwynig i anifeiliaid (gan gynnwys peillwyr) a phobl. Mae'n gallu dal clefydau sy'n effeithio'n negyddol ar goedwigoedd brodorol. Gwariodd **Parc Cenedlaethol Eryri** ei hun **£2.2 miliwn** rhwng 2018 a 2024 yn ei reoli.

Cynefin:
Yn tyfu ar briddoedd asidig, mawnaidd, neu dywodlyd mewn coetiroedd, rhostiroedd, bryniau creigiog, gerddi gwag a glannau afonydd.

Llwyn bytholwyrdd, gyda thrwch o ganghennau, sy'n lledu dros ardaloedd mawr. Cafodd ei gyflwyno i Brydain yn 1763 a'i gofnodi yn y gwyllt am y tro cyntaf erbyn 1849, ac mae bellach yn gyffredin iawn.

Sut mae'n lledaenu:
Mae hadau'n cael eu gwasgaru gan y gwynt a dŵr. Mae hefyd yn lledaenu drwy haenau o ganghennau ar y ddaear. Gall pob pen blodyn gynhyrchu rhwng tair mil a saith mil o hadau.

BRIG

Lluniau: NWWT Lisa Toth a GB NNSS

Nodweddion adnabod allweddol

Mae dail mewn sbiral ar ben y gangen.

Blaguryn blodyn.

10-15 o flodau siâp twmffat lelog i biws yn y gwanwyn. Mae gan bob blodyn bum petal.

Dail lledraidd gydag arwyneb uchaf gwyrdd llwm. 6-12cm o hyd.

Mae capsiwlau prennaidd yn datblygu ar ôl blodeuo ac yn cynnwys hadau.

Coesau prennaidd hyd at 15cm mewn diamedr a 5m o uchder.

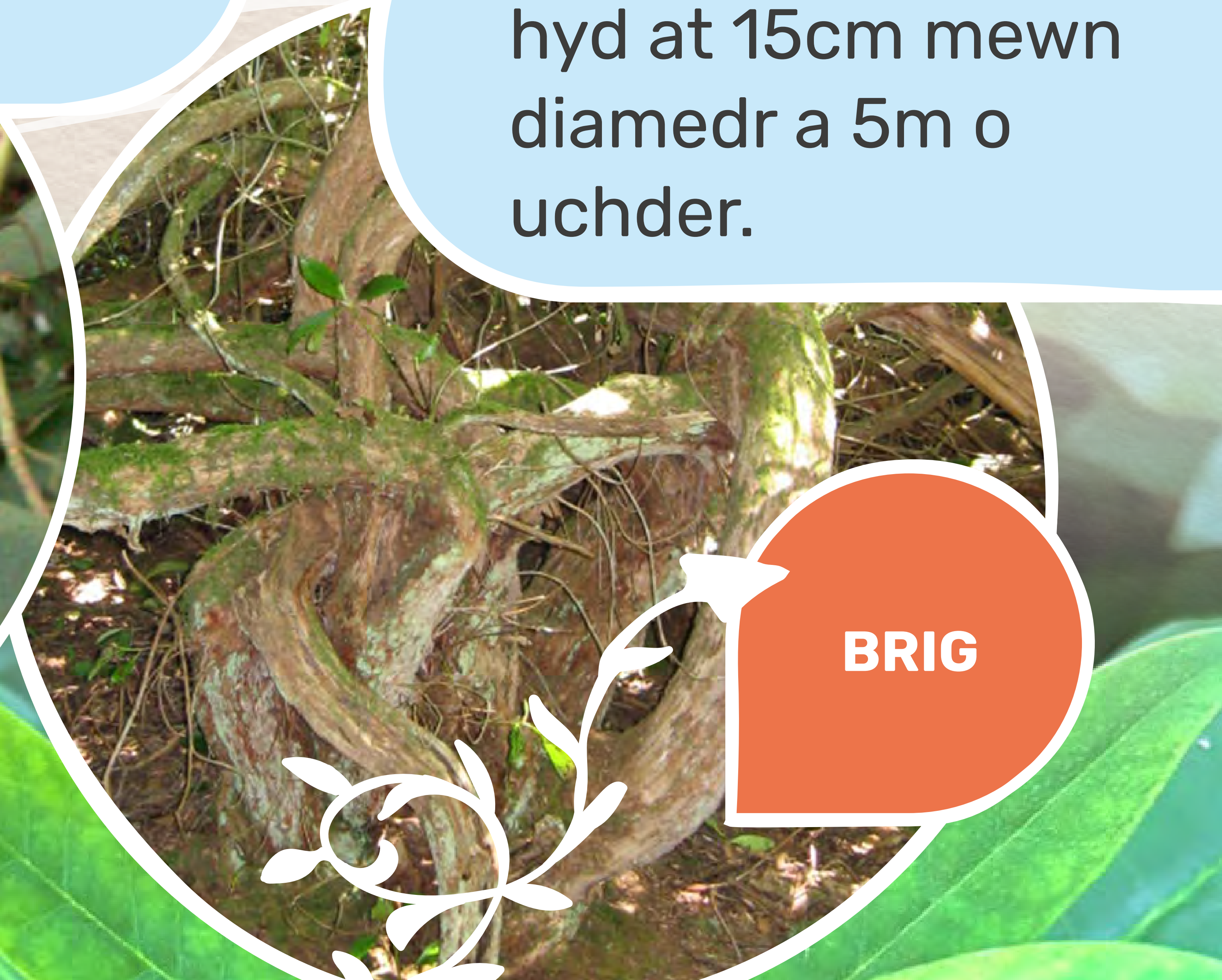

BRIG

Lluniau: NWWT Lisa Toth a GB NNSS

Gweithredu

Helpu i atal y lledaeniad

Cael gwared ar blanhigion aeddfed trwy balu, gan sicrhau eich bod yn tynnu'r gwreiddiau.

Dylid cael gwared ar eginblanhigion drwy dynnu gyda llaw neu balu.

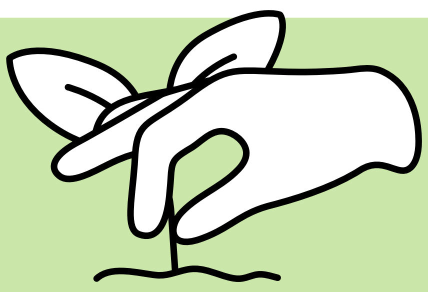

Peidiwch â chompostio pennau hadau adref, defnyddiwch gyfleusterau gwastraff gardd y cyngor.

Archwiliwch ein hawgrymiadau ar gyfer syniadau planhigion amgen.

Handy tips

Deddfwriaeth

Mae *Rhododendron ponticum* wedi'i restru fel rhywogaeth ymledol ar Atodlen 9 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad (1981). **Mae'n drosedd plannu neu achosi i dyfu yn y gwyllt.**

Dylai garddwyr sy'n meddu ar y planhigyn hwn gymryd camau i helpu **atal ei ledaeniad** o'u gerddi i'r gwyllt.

Rhywogaethau tebyg:

Ni ddylid ei gymysgu gyda rhywogaeth ymledol arall, coeden lawrgeirios (*Prunus laurocerasus*).

Coeden lawrgeirios

Syniadau am blanhigion amgen

Anfrodorol

Camelia gyffredin (*Camellia japonica*)

Aeron y Nadolig 'Robin Goch' (*Photinia × fraseri*)

Gwifwrnwydden Burkwood (*Viburnum × burkwoodii*)

Gwifwrnwydden Burkwood

BRIG

Lluniau: NWWT Lisa Toth a RHS Mark Winwood.
Darluniau: David Setter @doodleplant a starfishonline.co.uk
Gwybodaeth wedi'i chasglu gan GB NNSS, RHS a BSBI.